

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan Deelnemers Algemeen Overleg (AO) (zie verzendlijst)

Datum 2 oktober 2015
Betreft Verslag vergadering Algemeen Overleg 7 september 2015

VERSLAG

Verslag van het **Algemeen Overleg** van het **Regulier Overleg Warenwet** op **maandag 7 september 2015** in de **vergaderzaal Skyllazaal, A-2035** van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Aanvang: 14:00 uur

GENODIGDEN/AANWEZIGEN

voorzitter mw J.C. Witteveen-Hevinga
secretariaat mw M. Kunst

Mw R. v.d. Bosch (VNO-NCW)
Mw H. Crielaard (CBL)
hr J. Dijken (RND)*
hr S. el Haroui (min. EZ)*
mw L. Hartman (VvN)
hr H. Heuver (zLTO)*
hr J. Hulleman (CBL)*
hr E. Klein (min. EZ)*
hr A. Ottevanger (min. VWS/VGP)
mw I. van de Pas (Ahold)
mw N. Quaedvlieg (GroentenFruit Huis)
hr G. de Rooij (FNLI)
hr V. Sannes (min. van VWS / VGP)
hr T. Schleedoorn (NVWA)
hr R. Siteur (Ahold)*
hr H.M.J. Sluijsmans (min. SZW)*
mw L. Sluis (min. VWS/VGP)
mw I. Stoelhorst (min. VWS/VGP)
hr H. Uitslag (Consumentenbond)
mw J. Vis (Voedingscentrum)*
mw W. van der Vossen (Voedingscentrum)*
hr W. Weide (RND)*
hr M.J.B.M. Weijtens (min. EZ) / Vervanger hr E. Piercy
hr H.A.F. van Well (VNCI)*
mw R. Westendorp (NVWA)*

* = afwezig

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

M. Kunst
m.kunst@minvws.nl
T 070 340 7969
www.row-minvws.nl

Ons kenmerk
VGP /

Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.

1. Voorstelronde en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering en er volgt een voorstelronde. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2a. Mededelingen

De secretaris deelt mee dat mw Westendorp op maandagmiddag een vaste verplichting heeft en vandaag ook niet aanwezig kan zijn. Hiermee zal rekening worden gehouden met het vaststellen van data in 2016 voor het ROW/AO.

Vervolgens geeft de secretaris aan dat er een wijziging in voorbereiding is voor het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten. Op verzoek van de Tweede Kamer wordt er gekeken naar een omzetterelateerde boete in het geval dat sprake is van overtreding van de Warenwet op het gebied van eerlijkheid in de handel of goede voorlichting en waarbij sprake is van opzet of grove schuld. Het is de bedoeling dat de wijzigingen in het voorjaar van 2016 worden doorgevoerd. Zodra er een concepttekst beschikbaar is zal deze worden rondgestuurd aan de ROW-deelnemers.

2b. Naar aanleiding van het AO-verslag van 24 maart 2015

De voorzitter laat weten dat het punt op de actielijst over openbaarmaking vandaag op de agenda staat. Er zijn geen vragen naar aanleiding van het AO-verslag van 24 maart 2015.

3. Presentatie Plan van Aanpak

Schleedoorn geeft een mondelinge toelichting op het Plan van Aanpak NVWA. De derde voortgangsrapportage is bijna gereed en zal binnenkort naar de Tweede Kamer worden gestuurd. Hij geeft kort aan welke onderwerpen aan bod komen in de tussenrapportage. Hij hoort graag of er specifieke vragen zijn over het Plan van Aanpak.

Uitslag vraagt hoe het Plan van Aanpak zich verhoudt tot het toezichtkader en of de voortgangsreportage voor het aankomende AO/NVWA naar de Tweede Kamer wordt verstuurd. Schleedoorn antwoordt dat het toezichtkader en bijbehorende interventiebeleid worden ondersteund door acties vanuit het Plan van Aanpak. Of de voortgangsrapportage op tijd naar de Kamer gaat is nog niet met zekerheid te zeggen.

De Rooij heeft gehoord dat EZ verder gaat bezuinigen en vraagt of dit terugkomt in het Plan van Aanpak. Voor een goede handhaving heb je mensen nodig op de werkvloer. Hoe ga je dat opvangen als er wordt bezuinigd? Schleedoorn geeft aan dat er gesprekken zijn tussen de NVWA en EZ. De Rooij benadrukt dat de FNLI zich zorgen maakt over deze ontwikkeling. Er moeten voldoende inspecteurs aanwezig zijn om het werk uit te kunnen voeren. VWS bezuinigt vrijwel niet, daarvoor dank. Schleedoorn ligt toe dat het Plan van Aanpak gebaseerd is op bepaalde budgettering.

De voorzitter concludeert dat de beschikbare mankracht een wezenlijk zorgpunt is en dat het goed is om dat hier naar voren te brengen.

4. Stand van zaken openbaarmaking

Stoelhorst geeft aan waar we staan in het proces. Tijdens de vorige bijeenkomst is toegezegd dat de NVWA een presentatie zou geven over de uitrol van het project openbaarmaking. Naar aanleiding van parlementaire debatten (over de vis- en vleesketen) is er discussie ontstaan over de toe te passen kleurensystematiek voor de indeling van de bedrijven ten behoeve van de interne prioritering en voor de openbaarmaking (momenteel rood, oranje en groen). De Tweede Kamer en de minister zien graag een wijziging van de kleurensystematiek. Het belangrijkste kritiekpunt was dat de kleur rood 'stop/sluiten' moet betekenen en niet, zoals momenteel, een stevige aanpak bij notoire overtreders. Er is nu een voorstel gedaan voor een nieuwe kleurensystematiek. De minister beraadt zich over dit voorstel. Verder loopt het traject nog voor de wijziging van de Gezondheidswet. Het wijzigingsvoorstel is al naar de Tweede Kamer verstuurd. Hierover zijn veel schriftelijke vragen over gesteld. De beantwoording hiervan is nog niet naar de Tweede Kamer. Aangezien de uitkomsten van de politieke discussies invloed hebben op het vervolg van het project openbaarmaking, wordt voor nu afgezien van een presentatie en blijft het bij een mondelinge toelichting op de stand van zaken.

Uitslag vraagt of het gebruikelijk is dat een voorstel lang bij de minister ligt. De Consumentenbond maakt zich zorgen over de voortgang van dit project. Stoelhorst antwoordt dat het inderdaad wat langer duurt. Het thema heeft de aandacht van de politieke partijen, hierover moet eerst overeenstemming zijn voordat het traject vervolgd kan worden.

De Rooij wil weten welke sectoren straks aan de beurt zijn voor openbaarmaking en op basis van welke criteria ze gekozen zijn. Worden deze sectoren nog als piloot gezien en hoe zijn ze afgebakend? De FNLI vindt het belangrijk dat de spelregels niet worden gemaakt als het spel al begonnen is. Ze willen graag meedenken om hier een goed invulling aan te geven. Stoelhorst geeft aan dat de toezichthouder zelf de keuze maakt welke sectoren in aanmerking komen voor openbaarmaking, dit doet ze op basis van een aantal overwegingen. Per openbaar te maken traject wordt tot nu toe de betreffende sector betrokken in de voorbereiding van de openbaarmaking.

Van de Pas merkt op dat het lijkt alsof het proces langzaam verloopt, maar dat er ondertussen achter de schermen van alles gebeurt. Ze zou graag zien dat hier meer openheid in wordt gegeven, ook in de keuze van de sectoren. Volgens Stoelhorst worden er niet zomaar controlegegevens openbaar gemaakt, daar gaat eerst een heel traject aan vooraf. De NVWA bepaalt vervolgens zelf welke trajecten worden ingezet.

De Rooij vraagt of de NVWA een bepaald beleid volgt bij de keuze van sectoren? Stoelhorst antwoordt dat er binnen een sector gekeken wordt naar een afgebakende categorie. Deze hebben elk een eigen dynamiek en problemen waarom ze gekozen worden.

Crielaard is benieuwd of er conclusies worden getrokken na de nieuwe pilots. De vorige pilot bleek te klein om conclusies aan te kunnen verbinden. Stoelhorst bevestigt dit. Zo kan op basis van alleen de openbaarmaking van de lunchrooms geen conclusie getrokken worden over het effect. Bij een uitrol naar de gehele horeca kan dit mogelijk wel. Er is aandacht voor de effectmetingen.

Uitslag vraagt of er nog wordt overwogen om de inspectieresultaten bij de ingang van bedrijven te plakken om zo het effect te vergroten. Stoelhorst antwoordt dat er destijds besloten is om dit niet te doen omdat je daarvoor een grote controledichtheid nodig hebt en dat is nu niet het geval. De Rooij vult hierop aan dat de controledichtheid voor de FNLI ook een punt is, namelijk dat dit zorgt voor rechtsongelijkheid. Uitslag geeft aan dat witte bedrijven een aanvraag kunnen doen

voor een controle. Volgens Crielaard is er niet voldoende capaciteit om overal langs te gaan, ook niet om een witte sticker te plakken bij de ingang.

De Rooij denkt dat het voor de consument niet duidelijk is welke informatie openbaar gemaakt wordt. Het lijkt misschien een totaalcontrole van de NVWA, maar het gaat alleen over hygiëne. Volgens Uitslag wordt dit duidelijk uitgelegd op de horeca-inspectiekaart van de NVWA.

5. Presentatie aanpak antibioticaresistentie (event. Campylobacter)

Ottevanger houdt een presentatie over antibioticaresistentie en wat er gedaan wordt om dit tegen te gaan. Het is een wereldwijd probleem. Het gebruik van antibiotica leidt onvermijdelijk tot resistentie. Dit kan uiteindelijk leiden tot superbacteriën die resistent zijn tegen alle soorten antibiotica. Het doel is de ontwikkeling van resistentie te voorkomen. De oorzaak ligt bij antibioticagebruik bij mens en dieren. Het is geen gemakkelijk probleem om op te lossen. Belangrijke aspecten zijn goede hygiëne tijdens de slacht, afmaken van antibioticakuur, monitoren van ontwikkeling resistentie en ontwikkeling van nieuwe middelen. Onze minister zet zich in om landen waar het minder goed gaat, mee te krijgen in de aanpak van antibioticaresistentie. De rol van voedsel is waarschijnlijk beperkt, maar dat weten we niet zeker. Er is meer en beter onderzoek nodig om vast te kunnen stellen dat dit inderdaad zo is.

Pierey vult aan dat er veel verschillende soorten resistentie bestaan, elk met een ander verdelingspatroon tussen de oorzaken. De voorzitter vraagt of bekend is welke resistente bacteriën ook ziekmakend zijn. Volgens Pierey is dat redelijk goed in beeld, alleen over de oorzaak van de resistentie is nog weinig te zeggen.

Ottevanger geeft aan dat er veel acties lopen om het gebruik bij dieren terug te dringen en om een aantal antibiotica alleen te gebruiken bij specifieke gevallen bij mensen. Tijdens het EU-voorzitterschap zal er extra aandacht worden gevraagd voor dit probleem. Het is een lastige discussie omdat niet precies bekend is hoe resistentie ontstaat. Belangrijk is hygiënisch werken in de gehele keten, inclusief de keuken. Ook helpt het om voedsel indien mogelijk goed te verhitten of te wassen.

De voorzitter vraagt hoe het zit met antibioticagebruik bij kweekvis. De consument heeft hier vrijwel geen informatie over terwijl het toch belangrijk is. Uitslag miste in de kamerbrief ook de aanpak bij kweekvis. Een tijdje geleden is hier media aandacht voor geweest. Hij zal later aanvullende informatie hierover doorsturen naar de dossierhouder (zie bijlage 1).

Ottevanger geeft ook een toelichting op de aanpak van campylobacter. Een proceshygiëne criterium (PHC) is een manier om de hygiëne te meten bij de slacht. Eind 2013 is er een brief naar de Kamer gestuurd waarin staat dat het CBL aan haar leden heeft gevraagd een PHC op te nemen in hun systeem. Crielaard geeft aan dat ze aan alle leden hebben gevraagd om hun leveranciers te verzoeken om het PHC-systeem te gebruiken. Het is geen inkoopcriterium waarop wordt afgekeurd, maar wel een reden om het gesprek aan te gaan als er niet aan voldaan wordt.

De voorzitter vraagt of er ook inderdaad gesprekken gevoerd worden. Crielaard antwoordt dat er gekeken wordt naar de resultaten en dat deze inderdaad besproken worden. Van de Pas vult aan dat de naleving hoog is.

Ottevanger geeft aan dat de Nepluvi-leden het systeem toepassen en dit heeft ervoor gezorgd dat de PHC gedaald is van 10% naar 8%. Er loopt onderzoek naar opties om besmetting te verlagen, bijvoorbeeld het beperken van verspreiding door insecten, impact van mest op de levende kip, verbeteringen in slachthuis en gebruik vloeibare stikstof om karkas even in te vriezen. Ook de Europese Commissie kijkt naar

mogelijkheden voor dit probleem. Pierey deelt mee dat er volgende week een vergadering is in Brussel waarin de Commissie een presentatie houdt over de aanpak van campylobacter. Als er Europese PHC wordt vastgesteld, heeft dit als voordeel dat er op gecontroleerd kan worden bij ingevoerde producten. Ottevanger vult aan dat een Europees voorstel ook uitkomst kan bieden in het bepalen welk niveau haalbaar is voor de lidstaten.

Pierey wil graag van het CBL weten hoeveel van de leden actief bezig zijn met dit onderwerp. Crielaard geeft aan dat alle leden hier actief mee bezig zijn. Uitslag vraagt in hoeverre de borging van PHC is opgenomen en of de NVWA ook toeziet op naleving. Heeft de overheid zicht op hoe de supermarkten hiermee bezig zijn? Pierey antwoordt dat er actieve controle is op slachthygiëne in het algemeen. Het testen op campylobacter zal niet overal gebeuren. Je zou een nationale PHC kunnen vaststellen, maar je wilt ook dat het vlees uit het buitenland hieraan voldoet. Een Europese PHC zou beter zijn.

Crielaard laat weten dat ze ook hun buitenlandse leveranciers vragen hier op te letten. De NVWA kan hier niet op toetsen omdat het niet wettelijk is vastgelegd. Ze doen wel onderzoek in de supermarkt en poeliers/slagers om te zien wat het resultaat is van de acties. Pierey geeft aan dat het mooi zou zijn als de NVWA de resultaten van hun onderzoek kan koppelen aan het land van oorsprong. Met ingang van de nieuwe etiketteringverordening is dit mogelijk.

De voorzitter rond af en concludeert dat het een belangrijk onderwerp is waar nog veel werk aan zit. Mogelijk komt het nog een keer terug op de agenda van het ROW.

6. Rondvraag

Quaedvlieg vraagt of er al een reactie is op het WRR-rapport? Stoelhorst antwoordt dat deze er nog niet is maar dat het hopelijk beschikbaar is voor een volgende ROW/AO vergadering.

Sluiting van de vergadering om 15.45 uur.

De secretaris,

M. Kunst

Actiepuntenlijst

Datum vergadering	Actie- aandachtspunt	Stand van zaken	Wie
30-01-2013	Evaluatie systeem bestuurlijke boetes.	23-09-2014: Het systeem bestuurlijke boetes wordt momenteel herzien. Indien mogelijk zal hier in een volgende vergadering toelichting op gegeven worden.	VWS
07-09-2015	Presentatie NVWA over het project openbaarmaking controlegegevens		VWS/NVWA
07-09-2015	Bespreken reactie WRR-rapport		VWS

Bijlage 1

Beste Marieke,

Gisteren meldde ik in de vergadering dat ik in Bijlage 1 bij de Kamerbrief aanpak Antibioticaresistentie miste dat er mbt kweekvis door de supermarkten actie zou worden ondernomen. Ik heb toegezegd dat ik de bron van deze informatie nog per email zou doen toekomen.

Er wordt in dit artikel op NOS.nl (<http://nos.nl/artikel/2002610-resistente-bacterien-gevonden-in-kweekvis.html>) melding gemaakt van twee zaken:

- Een goed controlesysteem op resistente bacteriën in vis (het CBL drong daar op aan, en de NVWA heeft dit ook geadviseerd)
- De supermarkten gaan eisen dat er minder antibiotica worden gebruikt bij de kweek van vis.

Het lijkt mij een goed idee om deze plannen op te nemen in de lijst met acties zoals opgesomd in de bijlage van de Kamerbrief.

Hartelijk dank,

Met vriendelijke groet,

Henry Uitslag
Campagneleider voeding Consumentenbond